

Sociale duurzaamheid en inclusie Wierden-West & Enter

Wierden, November 2023

Conclusies en aanbeveling

Conclusie en aanbevelingen

1.1. Algemeen

Met de integrale wijkaanpak koppelen we verschillende beleidsvelden uit het sociale en fysieke domein en kijken we vanuit gezondheidsbeleving en leefbaarheid naar de wijk. Zo verbeter je (gemeentelijke) samenwerking en afstemming, maakt je een efficiëntieslag in uitvoering, betrek en informeer je op laagdrempelige wijze burgers en creëer je samenhang in de wijk. De wijkwandelingen en de museumroutes lieten dit zien. Een paar terugkoppeling van bewoners:

- *“Wat fijn dat N. meeliep, hij heeft veel kennis en echt goede ideeën, we hebben veel van hem geleerd, we kijken nu echt heel anders naar onze straat”*
- *“Ik wist helemaal niet dat er zoveel te doen was bij Kandjoli, ik ben uitgenodigd voor de koffieochtend, daar ga ik binnenkort kijken”*
- *“Het is fijn dat we met de jongerenwerker zo uitgebreid in gesprek zijn geweest over de overlast van jongeren. Ze doen al echt veel. ik voel me echt gehoord en ik ga nu ook maar eens voorzichtig kennismaken met het groepje, dat durf ik nu wel”.*

Tips en verbeterpunten t.a.v. de wijkwandeling:

- *Tijdstip*; begin van de avond (19:00 uur). In Enter startte de wijkwandeling om 16 uur, mensen gaven aan wel mee te willen lopen maar vanwege kinderen, werk etc. niet mee te kunnen doen. September/oktober is een goede maand omdat je dan (deels) in het licht loopt.
- *Externe begeleiding*; door de gemeente deelnemer te laten zijn aan de wijkwandeling waren ze gelijk aan de bewoners en andere organisaties die meeliepen. Zo is voorkomen dat bewoners gingen klagen en de ambtenaren een informerende rol kregen. Het “klagen” werd bij de instructie van de wandeling verboden; mensen mochten vanuit hun beleving inbreng leveren. Bijv. *“De brievenbus is net te hoog en er begroeiing omheen, ik kan er vanuit mijn rolstoel niet bij.”*
- *Deskundigheid en materialen*: Op de deskundigheid en openheid van de ambtenaren (dit geldt ook voor de andere meelopende organisaties) is erg positief gereageerd vanuit zowel organisaties als bewoners. Het meebrengen van plannen en kaarten, een “gezicht bij” en serieuze, informatieve en realistische antwoorden krijgen op je vragen draagt bij aan de positieve ervaring.
- *Verwachtingen*: Het is belangrijk om de resultaten maar vooral de acties die volgen uit deze inventarisatie te communiceren. Dit maakt dat bewoners/organisaties zich serieus genomen voelen en een volgende keer weer participeren.
- *De wijk in*: Combineer geplande wijkinventarisaties, voorkom “participatiemoeheid”

1.2. Noaberschap en harmonie in de gemeenschap

WIERDEN-WEST

Wierden-West is een kwetsbare wijk waar problematieken als eenzaamheid, participatie/inclusie, gezondheid en armoede spelen. Op de enige school in de wijk worden deze problematieken met name zichtbaar. (215 gezinnen uit de wijk in beeld). Een van de interventies die de school hierop doet is de Vreedzame school, een aanpak waarbij kinderen en jongeren (ouders en leerkrachten) vanuit eigen regie en verantwoordelijkheid voorbereid worden op de democratische maatschappij. Ze leren zo conflicten op te lossen, meningsverschillen te overbruggen, open te staan voor verschillen en zich verantwoordelijk te voelen voor de gemeenschap. Het is wenselijk om deze aanpak door te trekken in de hele wijk met de wijkaanpak Vreedzame wijk om de kwetsbaarheid van de wijk te versterken. Hiervoor zijn al ideeën en commitment.

Tijdens de museumroute is er verbinding gelegd met de school en de gemeente om de Vreedzame wijk verder te verkennen.

De Molukse gemeenschap, die inmiddels al ruim 50 jaar geleden in Wierden-West gehuisvest is, bestaat uit een grote groep ouderen. Met kinderen die niet meer in de Molukse wijk wonen is de traditionele familiezorg minder.

Het project Liefdevolle plicht moet inzicht geven in behoefte en vorm van passende cultuur sensitieve ondersteuning voor Molukse mantelzorgers bieden.

ENTER

De gemeenschap in Enter is een hele stabiele gemeente waar omzien naar elkaar vanzelfsprekend is. Het verenigingsleven en de kerken spelen hierin een belangrijke rol. De verzuiling neemt af, kerken doen meer en meer samen.

1.3. Aanbod en gebruik van voorzieningen (participatie)

WIERDEN-WEST

Kinderopvang 0-4 jaar. Er is geen kinderopvang voor deze doelgroep in de wijk. Het gevolg is dat gezinnen kinderen in andere wijken naar de opvang brengen en daar dus instappen op locaties bij/gekoppeld aan andere scholen. Dit is niet wenselijk. Vanuit de school is er in 2022 contact gezocht met de gemeente maar door verschillende omstandigheden is dit niet goed opgepakt.

Tijdens de museumroute is er verbinding gelegd met de school en de gemeente gaat dit oppakken.

De Molukse gemeenschap is een gemeenschap die open staat voor verbinding met de hele wijk. Met het wijkgebouw in beheer van Stichting Kandjoli organiseren ze activiteiten voor ontmoeting en ontspanning. Dat doen ze zelf, in samenwerking met De Welle, Evenmens, de gemeente en bijvoorbeeld de school.

Uit de wijkwandeling blijkt dat bewoners onvoldoende op de hoogte zijn van de activiteiten van de verschillende organisaties. Door het wijkcentrum een sterkere centrale rol te laten pakken en meer zichtbaar te maken zijn er volop kansen om ontmoeting en inclusie te versterken.

Jongeren Overlast van hangjongeren, geluid en zwerfvuil is een onderwerp wat speelt in de wijk. De Welle geeft aan dat er niet echt een plek is waar ze samen kunnen komen.

Volgen van actie: De Sjalooschool biedt een ruimte aan na schooltijd, bijv. vrijdagavond voor jongeren. De Welle en de Sjalooschool gaan dit verder oppakken.

Avedan zoekt om de zichtbaarheid en toegankelijkheid te vergroten een centralere locatie in de gemeente. De voorkeur gaat uit naar (aansluiting bij) een inloopplek /ontmoetingsruimte die door verschillende instanties gebruikt kan worden voor gezelligheid, ontmoeting maar ook voor b.v. spreekuren.

ENTER

Verouderde accommodaties en gemis aan accommodaties:

Activiteitencentrum 't Zumpke. Biedt veel activiteiten voor met name ouderen. Het gebouw is verouderd en is toe aan renovatie. Het gebouw is vanuit het park slecht toegankelijk met fiets, rolstoel of rollator doordat de paden niet verhard zijn. En er is soms te weinig parkeergelegenheid omdat het gebouw grenst aan een peuterspeelzaal en kinderdagopvang.

Het gebouw is in beheer van de gemeente. Actie; een inventarisatie van de kosten van gebouwaanpassingen of de mogelijkheid van een andere centrale locatie. Als suggestie is "De Bron" van de hervormde gemeente tijdens de wandeling genoemd.

Laagdrempelige ontmoeting café en ontmoetingsruimte. Zowel door bewoners, scholen als organisaties is er aangegeven dat er behoefte is aan de terugkeer van een "bruin café" een plek waar je een biljartje legt, je burens spontaan ontmoet of je jubileum viert, en een plek waar grotere bijeenkomsten zoals de schoolmusical of uitvoering van het verenigingsleven georganiseerd kunnen worden. Dit is voor een hechte gemeenschap als Enter belangrijk.

Redenen van het verdwijnen van het bruine café, die genoemd zijn: Corona, het gebrek aan opvolging en concurrentie van de meer op toerisme ingerichte horeca. Suggestie: Stimulering vanuit het ondernemerschap (ondernemersvereniging).

Vanuit gebouwbeheer van bestaande gebouwen en de nieuwbouw van de scholen en kan geïnventariseerd worden naar multifunctioneel gebruik van de accommodaties. Als suggestie is het leegstaande verenigingsgebouw van de voetbalclub genoemd tijdens de wandeling.

Sporthal de Zomp; Een verouderd gebouw met een laag plafond en een slechte klimaatbeheersing en een beperkt sportaanbod.

Suggestie: Verdere inventarisatie naar huidige en mogelijk gebruik en wensen en mogelijkheden van verduurzamen en kosten. De sporthal kan wellicht mogelijkheden bieden voor bovenstaande 2 punten.

Bibliotheek Enter De bibliotheek heeft de afgelopen jaren een duidelijke verbreding in taken ondergaan in de sociale component van meedoen en ontmoeten. Bewoners geven aan dat de Bibliotheek in Enter beperkt open is, het is een oud, ontoegankelijk gebouw en er wordt als niet aantrekkelijke ervaren voor ontmoeting. Voor het lenen en lezen van boeken is er op de scholen en in het verzorgingshuis intern de bibliotheek aanwezig.

WIERDEN-WEST & ENTER

Cultuurparticipatie voor mensen met een beperking of chronische zorgbehoefte kan een wezenlijke bijdrage leveren aan hun welzijn en deelname in de samenleving.

Kaliber Kunsten biedt met Twents Silver een aanbod voor het sociaal domein en staat open voor nieuwe samenwerkingen.

1.4. Inrichting en gebruik openbare ruimte (toegankelijkheid)

WIERDEN-WEST

Tijdens de wandeling (bijlage 4) zijn er specifieke punten genoemd ten aanzien van de toegankelijkheid, overlast en veiligheid.

Algemeen: Neem deze punten die genoemd zijn mee waar mogelijk in de lopende beheer- en onderhoudsplanning. Neem de punten mee in nieuwe ontwikkelingen en in de aankomende beheers- en onderhoudsplannen. Communiceer over deze werkwijze met de wijkbewoners (verwachting).

Spelen en ontspanning en participatie

De wijk heeft verschillende speelgelegenheden. OBB-ingenieurs heeft een verkenning spelen gemaakt voor de gemeente Wierden.

Onderzoek de mogelijkheid voor de uitvoering van het participatieve speelplan. Dit sluit aan bij het groenbeleid (natuurlijk spelen) en versterkt de ontmoeting in de openbare ruimte. Door specifiek de jongeren vanaf het begin hierbij te betrekken kunnen zij een eigen plek creëren. Wanneer zij deze plek als echt “van hen” gaan beschouwen kan de verantwoordelijkheid voor het gebruik en onderhoud ook bij hen gelegd worden. Hierdoor is het aannemelijk dat ook de overlast afneemt.

ENTER

Tijdens de wandeling (bijlage 5) zijn er specifieke punten genoemd ten aanzien van de toegankelijkheid, overlast en veiligheid. Aan deze wandeling namen veel ouderen deel met rolstoel of rollator. De ommetjes rondom het verzorgingshuis zijn belangrijk om te blijven bewegen maar bovendien om deel uit te blijven maken van de gemeenschap buiten het verzorgingscentrum. [Zie de aanbeveling Wierden-West..](#)

In Enter is een sterke beleving van ontoegankelijkheid van bewoners na de herinrichting van de Dorpsstraat; onder andere door het gebruik van het trottoir door ondernemers (uitspanningen en terrassen) en gedrag van automobilisten (parkeren op het trottoir en te hard rijden).

Inmiddels is er een bijeenkomst geweest met de ondernemersvereniging en de gemeente waarbij de input van de wijkwandeling is meegenomen. Communiceer de actiepunten die hieruit voortkomen met de Entenaren.

1.5. Toekomstbestendig en duurzaam.

WIERDEN-WEST

Groen. Met de uitleg over klimaatverandering, wateroverlast en hitte en “wat je met groen kunt doen” zijn onderwerpen van vergroening zoals “minder tegels”, “schaduwbomen” en “parkeerplaats of groen” tijdens de wijkwandeling en museumroute besproken. Door de goede uitleg en het goede luisteren naar de vraag achter de vraag veranderde bijvoorbeeld de wens van meer parkeerplekken in de straat naar mogelijkheid van een wadi.

Met Wierden-West in de planning lijkt een zaadje gelegd om nu in deze wijk “Groen & Water” door te pakken. Bij voorkeur op een participatieve wijze, het onderwerp leent zich er goed voor.

Naast het meepraten/informerende zouden bewoners gestimuleerd kunnen worden zelf aan de slag te gaan met bijvoorbeeld wilde bloemenstroken voor bijen, het ophangen van vogelhuisjes & insectenkasten, composteren en opruimen van zwerfval.

ENTER

Inrichting t.b.v. gezondheid In Enter wordt veel gefietst en gewandeld. Door inwoners en toeristen.

*Drie wensen zijn naar voren gekomen die het **bewegen** van inwoners kan stimuleren, maar ook ouderen weer beter mee laten doen; een fietsoplaadpunt bij het Middenplein en een centraal waterpunt en een openbaar toilet in het centrum.*

WIERDEN-WEST & ENTER

Aanpak energiearmoede Stichting Duurzaam Wierden-Enter (SDWE)

Woningeigenaren met een inkomen tot 150% van de geldende bijstandsnorm kunnen hun huis laten verduurzamen op kosten van de gemeente. Het gaat hierbij om het netsalaris exclusief vakantiegeld. De bijdrage van de gemeente kan oplopen tot maar liefst 15.000 euro! Toch meldt bijna niemand zich uit zichzelf met 'energie-armoede'.

De wijkaanpak kan hierbij helpen. Een aanpak zou kunnen zijn om een vervolg wijkbijeenkomst te houden waarbij de acties uit de wijkwandeling in de wijk besproken worden. Daar rondom heen maak je een marktje “wat kan ik zelf nog meer doen” t.a.v. het verbeteren van je eigen gezondheidsbeleving. Bij de stand van SDWE krijg je informatie en maak je meteen een persoonlijke afspraak. Door het “verpakt” aan te bieden is de confrontatie met je armoede minder direct en is het eenvoudiger laaggeletterden of anderstaligen te bereiken.